

*Борђе Р. Оташевић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

ТВОРБА ДЕАНТРОПОНИМНИХ ПОЛИТИЧКИХ НЕОЛОГИЗАМА (ОД ПРЕЗИМЕНА ВУЧИЋ И ЂИЛАС)

У раду анализирају се с творбеног аспекта нове речи које у основи имају презимена *Вучић* и *Ђилас*.

Екскерпирани су следеће лексеме: *антивучићев*, -а, -о, *антивучићевски*, -а, -о, *антивучићевски* (прил.), *антивучићевство*, *антивучићизам*, *Вучићград*, *вучићевање*, *вучићевати*, *вучићевац** (семантички неологизам), *Вучићевац*, *вучићевизација*, *вучићевка*, *Вучићево*, *вучићевски*, -а, -о, *вучићевски* (прил.), *вучићизам*, *вучићизација*, *вучићијада*, *Вучићијана*, *вучићијанац*, *вучићијански*, -а, -о, *вучићијација*, *вучићитис*, *вучићист(а)*, *Вучићланд*, *Вучићленд*, *вучићобојажљив*, -а, -о, *вучићоза*, *вучићоид*, *вучићоидни*, -а, -о, *вучићојебина*, *вучићократија*, *вучићолог*, *вучићологија*, *вучићолошки* (прил.), *вучићољуб*, *вучићољубље*, *вучићански*, -а, -о, *вучићаст*, -а, -о, *вучићоман*, *вучићоманија*, *вучићомер*, *вучићопоклонство*, *вучићофил*, *вучићофилија*, *вучићофоб*, *вучићофобија*, *вучићохулити*, *вучићоугодан*, -дна, -дно, *Вучићстан*, *контравучићевски*, -а, -о, *контравучићевски* (прил.), *невучићевац*, *невучићевски*, -а, -о, *послевучићевски*, -а, -о, *поствучићевски*, -а, -о, *превучићевски*, -а, -о, *предвучићевски*, -а, -о, *провучићевски*, -а, -о, *провучићевски* (прил.), *противвучићевски*, -а, -о; *антиђиласовски*, -а, -о, *антиђиласовски* (прил.), *Ђикиликс*, *ђиласизам**, *ђиласизација**, *ђиласитис*, *ђиласијада*, *Ђиласленд*, *ђиласовање*, *ђиласовац*, *ђиласовка*, *ђиласовски**, -а, -о, *ђиласовски** (прил.), *ђиласовитина**, *ђиласоид*, *ђиласоидни*, -а, -о, *ђиласопатија*, *ђиласофобија*, *Ђиластаун*, *Ђитлер*, *контрађиласовски*, -а, -о, *постђиласовски*, -а, -о, *прођиласовски*, -а, -о.

Највећи број узуалних неологизама грађен је суфиксацијом и префиксално-суфиксалном творбом. Слагање је чешће код околионалних неологизама. Сви контаминаци су околионализми. Већина ових неологизама има изразито поларизоване конотације и аксиолошке компоненте – или крајње негативне или крајње позитивне. Језичка игра обично је вид језичке агресије.

Кључне речи: српски језик, неологизми, антропоними, политичка лексика, презиме, Вучић, Ђилас

* djordje.otasevic@isj.sanu.ac.rs

1. УВОД

Од 90-их година прошлог века број нових речи које у основи имају антропоним у српском језику све је већи. Слично је и у другим словенским језицима, као и у многим несловенским [в. БЛАГОЕВА 2007, ДЈЕНГЕОВА 2010, ДЈЕНГЕОВА 2011: 14–19, ЕМЧУРА 2017: 117–118, ЖДАНОВА 2019, ЗАМАЉДИНОВ 2019, КАТЕРМИНА 2018, КЕ 2008, КУБИЧКОВА 2016, МАРТИНЦОВА 2003, ЛИТВИН 2013, МИХАЛЕЦ 2018, СДОБНОВА 2017, ТРИФОНОВА 2013 и др.]. Најчешће се срећу презимена политичара, ређе њихова имена, имена од миља или надимци. Нису ретка ни имена спортиста и глумаца. Појава ових речи условљена је ванлингвистичким чиниоцима. Оне одражавају социјалне, политичке, културне, институционалне и историјске промене у друштву.

Неки лингвисти сматрају да лексеме које се срећу у већем броју нових речи спадају у „кључне речи епохе“¹. За Е. А. Земску кључне речи су речи које означавају појаве и појмове који су у фокусу социјалне пажње [ЗЕМСКА 2002: 92]. Нема сумње да антропоними који су у основи већег броја неологизама и имају веома развијено творбено гнездо спадају у „кључне речи епохе“. Иако српска неографска лексикографија успева да попише само мали број нових речи, због чега немамо потпун увид у нову лексику српског језика, сасвим је сигурно да презиме *Вучић*, које се налази у основи најмање шездесет две нове речи, спада у „кључне речи епохе“ и лексеме, не само антропониме, с најбогатијим творбеним гнездом².

У српској лингвистици ова је лексика до сада била по страни.

У до сада објављеним речницима нових речи српског језика деантропонимски неологизми су малобројни [в. ЋИРИЛОВ 1982, ЋИРИЛОВ 1993, КЛАЈН 1992, ОТАШЕВИЋ 1999, ОТАШЕВИЋ 2008б].

¹ Термин *кључне речи* први су у лингвистици почели да користе Ј. Н. Караулов и Т. В. Шмељова. Сем овог термина, у руској лингвистичкој литератури срећу се и термини: *ключевые слова текущего момента, ключевые слова эпохи, ключевые символы эпохи, лексика сегодняшнего дня, ключевые слова культуры* [в. ШМЕЛОВА 2009, ВИДАНОВ 2014, ИЛАСОВА 2014, ПОПОВА 2017 и др.].

² У нашој грађи за речник деантропонимних неологизама „најпродуктивнији“ су српски политичари, уз Александра Вучића, Слободан Милошевић (као основа се јавља не само презиме *Милошевић* већ и хипокористик *Слобо*), Војислав Шешел и Борис Тадић. Пошто се грађа још увек интензивно попуњава, нисмо навели тренутни број неологизама.

2. ЕКСЦЕРПИРАНИ НЕОЛОГИЗМИ

У овом раду анализирају се с творбеног аспекта нове речи које у основи имају презимена *Вучић* и *Ђилас* и односе се на савремене српске политичаре Александра Вучића и Драгана Ђиласа.

Ексерциране су шездесет две нове речи с презименом *Вучић* у основи и двадесет три нове речи с презименом *Ђилас*: *антивучићев*, -а, -о, *антивучићевски*, -а, -о, *антивучићевски* (прил.), *антивучићевство*, *антивучићизам*, *Вучићград*, *вучићевање*, *вучићевати*, *вучићевац** (семантички неологизам), *Вучићевац*, *вучићевизација*, *вучићевка*, *Вучићево*, *вучићевски*, -а, -о, *вучићевски* (прил.), *вучићизам*, *вучићизација*, *вучићијада*, *Вучићијана*, *вучићијанац*, *вучићијански*, -а, -о, *вучићијација*, *вучићитис*, *вучићист(а)*, *Вучићланд*, *Вучићленд*, *вучићобојажљив*, -а, -о, *вучићоза*, *вучићоид*, *вучићоидни*, -а, -о, *вучићојebина*, *вучићократија*, *вучићолог*, *вучићологија*, *вучићолошки* (прил.), *вучићољуб*, *вучићољубље*, *вучићански*, -а, -о, *вучићаст*, -а, -о, *вучићоман*, *вучићоманија*, *вучићомер*, *вучићопоклонство*, *вучићофил*, *вучићофилија*, *вучићофоб*, *вучићофобија*, *вучићохулити*, *вучићоугодан*, -дна, -дно, *Вучићстан*, *контравучићевски*, -а, -о, *контравучићевски* (прил.), *невучићевац*, *невучићевски*, -а, -о, *послевучићевски*, -а, -о, *поствучићевски*, -а, -о, *превучићевски*, -а, -о, *предвучићевски*, -а, -о, *провучићевски*, -а, -о, *провучићевски* (прил.), *противвучићевски*, -а, -о; *антиђиласовски*, -а, -о, *антиђиласовски* (прил.), *Ђикиликс*, *ђиласизам**, *ђиласизација**, *ђиласитис*, *ђиласијада*, *Ђиласленд*, *ђиласовање*, *ђиласовац*, *ђиласовка*, *ђиласовски**, -а, -о, *ђиласовски** (прил.), *ђиласовитина**, *ђиласоид*, *ђиласоидни*, -а, -о, *ђиласопатија*, *ђиласофобија*, *Ђиластаун*, *Ђитлер*, *контрађиласовски*, -а, -о, *постђиласовски*, -а, -о, *прођиласовски*, -а, -о.

3. СЛАГАЊЕ

Сложенице и полусложенице срећу се чешће код оцазионалних неологизама (оцазионализама) него код узуалних неологизама³.

Једна група оцазионализама има значење града или државе.

³ Неолошка терминологија, не само српска, није уједначена тако да термине *неологизам*, *неологизам* у ужем смислу, *нова реч* у ужем смислу, *оцазионализам*, *узуални неологизам*, *нормативни неологизам*, *стандардни неологизам*, *оцазионални неологизам*, *стилистички неологизам*, *ауторски неологизам*, *семантички неологизам*, *лексички неологизам*, *лексичко-семантички неологизам*, *неосемантизам*, *индивидуализам*, *индивидуализам-оцазионализам*, *потенцијална реч*, *кованица*, *хапакс* и др. лингвисти користе у различитим значењима [в. ОТАШЕВИЋ 1993, ОТАШЕВИЋ 2008а и др.].

Вучићград — а.⁴ Ja bih svaki drugi grad nazvao Vučićgrad! Živeo Vođa i složno napred u zlatno doba! (021.rs, 12. 12. 2018⁵); б. Misija ove vlasti je da razori stari Beograd tako što će ga socijalno i politički dekonstruisati i sadržajno degradirati od kulturnog centra u kafanski raj. A nova elita se seli u Vučićgrad (pescanik.net, 6. 4. 2019); Despot na vodi ili pre će „Vučićgrad“ negoli Maja Nikolić s „Farme“ (srbin.info, 8.10, 2015); в. Vučićgrad [наслов] ⁶ I postade Dunav Sava, a Sava Dunav... i izgradi vođa sebi na ušću spomenik pobednički, veći no onaj Kolos sa Rodosa. / (...) ⁷ I dođoše svi Beograđani autobusima iz svih krajeva Srbije i divljaše se veličanstvenom prizoru Beograda grada. / Za Beograd... za Grad... za novo ime – Vučićgrad (sale83.blogspot, 19. 2. 2018); Zamisli, Vučićgrad. Ili Vučićstan. Ili Vučićev Beograd. Ili Vučićevac. Ili prosto – Vučićevo (forum.krstarica.com, 21. 3. 2019); Još malo, pa Vučićgrad u Vučićlandu (b92.net, 13. 8. 2014); Ne podižem ja „Vučićgrad“, ovaj, „Despotov grad“ sebe radi, niti ću se za tih 200-300 godina pojaviti na svečanom otvaranju, već želim da ostavim Beogradu i Srbiji još nešto veličanstveno (dan.co.me, 13. 10. 2015); Predsednik Srbije Siniša Mali svečano otvorio početak radova na projektu „Vučićgrad“ (Wolfcity) (njuz.net, 16. 9. 2014).

Ђиластаун — а. Ne treba sumnjati da će Nove Terazije (koje će narodni genije nesumnjivo nazvati Ђilastaun) izazvati erupciju oduševljenja u širokim narodnim masama (danas.rs, 13. 3. 2012); б. Skije, jedino efikasno prevozno sredstvo u Ђilastaunu: Smučar na Slaviji (e-novine.com, 3. 2. 2012); Bezakonje u Ђilastau-nu. Romskoj porodici srušena kuća (e-novine.com, 10. 5. 2011);

Вучићланд — Još malo, pa Vučićgrad u Vučićlandu (b92.net, 13. 8. 2014); Drž'te se Norvežani, samo budite vredni, štedljivi i profesionalni i biće nam kao kod nas ... znači investicije, nova radna mesta, fabrike, ludilo... Vučićland! (b92.net, 11. 8. 2015); Liberland namak'o više investicija nego Vučićland (forum.krstarica.com, 28. 3. 2016).

Вучићленд — Očigledno dvoglavu orao ima dosta uticaja u regionu (Albanija, Rusija, Vučićlend, Crna Gora) (...) Crtati tamnoplave trobojke u Crnoj Gori znači:

⁴ Иако се семантичке дефиниције неологизама не наводе, код вишезначних речи цитати су бројевима и словима, на начин који је уобичајен у српској дескриптивној лексикографији, разврстани према значењима која одредничка реч има.

⁵ Сви наведени цитати налазе се на интернету. Због уштеде простора и прегледности наводи се само први део адресе (без *www.* или *https://*) који показује о којем се извору ради, док се остатак, који често заузима неколико редова, изоставља. Уз помоћ било којег претраживача лако се може наћи цео текст. Треба имати на уму да су очигледне словне грешке исправљене, као и да су у немалом броју текстова додавани дијакритички знаци. Након адресе наводи се датум када је текст објављен или само година, уколико датум није наведен. Понегде се није могло утврдити ни о којој се години ради.

⁶ Цртом се означава да је у цитираном тексту следећа реченица била у новом пасусу.

⁷ Три тачке између заграда означавају да је део текста изостављен.

„Ovo je rusija⁸, ovo je vučićlend, predajte se.“ (forum.krstarica.com, 23. 2. 2020); Titolend je pukao poput tikve i raspolutio se na dvije autoritarne kriške - Slobolend u Srbiji i Milolend u Crnoj Gori. S tim što će se Slobolend, nakon nekoliko međufaza, transformisati u Vučićlend za razliku od Milolenda koji će ostati Milolend (vijesti.me, 16. 1. 2019); Bolje Deltalend stotinu puta nego Vučićlend. U Deltalendu ima i para i programa i projekata, pa bismo brzo izašli iz krize (novosti.rs, 18. 2. 2014);

Ђиласленд — Možda ne bi bilo loše da jednog dana budemo i „Ђиласленд“, makar s obzirom da dotični ume da odbrusi i da bude drčan. Naravno, mislim da bi tako trebalo ne samo u granicama Beograda, već cele Srbije, uključujući i – Kosmet (nspm.rs, 8.10.2010); Welcome to Ђиласленд / Полиција сачувала трамваје од пијанства (парасихопатологија.ком, 19. 1. 2012); Навали народе кроз Портал Директно, он вас води до Ђиласленда земље правде, благостанја и бесплатних лизалица. У њему карује партијско другарство (publicinsta.at).

Вучићстан — Zamisli, Vučićgrad. Ili Vučićstan (forum.krstarica.com, 21.3.2019)⁹.

Следећи неологизми садрже суфиксоиде *-кратија*, *-ман*, *-манија*, *-фил*, *-филија*, *-фоб*, *-фобија*, *-лог* и *-логија*:

вучићократија — Vučićokratija se za sad pokazala kao najefikasnija metoda ekstinkcije (parapsihopatologija.com, 1. 7. 2017); Šteta što nisu ugašeni mnogo ranije, ovako surfuju na talasu vučićokratije (parapsihopatologija.com, 3. 2. 2013); VUČIĆOKRATIJA - Imaš dve krave koje daju lepo mleko, uzimaš 20% mleka i ubediš sve druge da je to za njihovo dobro i da će im tako biti mnogo bolje (copljanews.net).

вучићоман — Radulović prosto ne može ostati ravnodušan, on je praktično vučićoman, tako reći opijen Vučićem (zicer.org, 14. 6. 2016).

вучићоманија — Ako neko treba da ga zameni, i to ne sada, kad je stranka na dnu krize izazvane baš lopovlukom i bahatošću tadićevaca i samom početku опоравка, već za godinu ili dve, kada malo stane na noge i vučićоманија se istutnji, to mora da bude neko sasvim novi a ne isti oni koji su i dugogodišnjim glasačima toliko ogadili žutu da su prestali da jedu i kajganu (b92.net 17. 12. 2013); Jovana (...) Srbija nije u bliskoj prošlosti imala većeg ni boljeg lidera od A. Vučića. Čovek koji se bori za svoj narod. Radi na povećanju standarda, unapređenju zdravstvenog i svakog drugog sistema i svojom mudrom politikom štiti i čuva teritorijalni integritet i suverenitet države / Јована, иди се лечи, на времеда вучићоманија не узме маха (danars.rs, 21. 8. 2018); Ухватила га вучићомани-

⁸ У цитатима су исправљане очигледне словне грешке, додавани су дијакритички знаци уколико нису коришћени у латиничном тексту (Vucic → Vučić) и уједначени су наводници („доле-горе“). Правописне грешке нису исправљане.

⁹ За сваки неологизам наводе се по три цитата. Уколико их је наведено мање, значи да их у ексерпираним изворима није било више, што показује да се ради о речи која није распрострањена. Изузетак су вишезначне речи (нпр. *Вучићград*) где се, ради прегледности, не наводе по три цитата за свако од значења.

ja, видиш да ни у постовима не може да се заустави. Чим помене Вучића, само кликће одговор, одговор (rouke.org/forum, 27. 5. 2014).

вучићофил — Мој последњи текст за portal Fond strateške kulture, pre nego su Vučićofili u ruskoj vlasti naprasno okončali njegov višegodišnji rad, nosio je naziv „Srbija između apsolutizma i meke diktature“ (ceopom-istina.rs, 3. 3. 2018); Da li razmišlja kako će Vučićofili u ruskoj vlasti, a definitivno ih ima, gledati na njegovo trčanje kod Merkelove, žene koja delom i zbog pogrešne politike prema Rusiji, svoju političku sudbinu više ne drži u svojim rukama... (koreni.rs, 7. 3. 2018); Odlučivši da Aleksandrov deveti potomak bude i poslednji, organizuje se septembarski prevrat gde gine 60% starijih od 50 godina od strane Vučićofila, kojima je mladi Aleksandar obećao radna mesta (vukajlija.com, 2016).

вучићофилија — Koliko god da ovaj vučićofob ume da bude tanak u argumentaciji ponekad toliko je tvoja vučićofilija smešna na nekom adolescentskom nivou (blog.b92.net, 23.7.2015); Panović širi vučićofiliju i rusofobiju (rs.n1info.com, 17.3.2016); Kad nemaš argumenata, optuži za svisuistizam (prikrivenu formu vučićofilije) ili podršku Vučiću (twitter.com, 11.2.2019).

вучићофоб — Koliko god da ovaj vučićofob ume da bude tanak u argumentaciji ponekad toliko je tvoja vučićofilija smešna na nekom adolescentskom nivou (blog.b92.net, 23. 7. 2015); Dr Krstić i voditelj vučićofob - „Lični stav“ (blog.b92.net, 22. 7. 2015); Јуче се Крстић на Твитеру опет бавио темом „Вучића“, па је оне који не воле Вучића упоредио са „хомофобима“. „Хомофоби су латентни хомосексуалци. Е сад закључите сами шта су вучићофоби.“ - пише Крстић на Твитеру. Нешто пре тога, он је написао још једну ствар у вези премијера: „Они што највише хејтују Вучића сутра би први потрчали код њега само да их позове, као што неки већ јесу, на пример, Радуловић.“ (pravda.rs, 27. 2. 2016).

вучићофобија — а. Vučićofobija. То је страх од премијера који је атмосфером почео да се шири од тренука када је овај прогласио борбу против корупције и када је уhapsio neka zvučna imena. Такође, од тренутка када је борба против бившег режима почела да се одвија у tabloidima који су је прихватили здушно, а онда plen ostavljali isto tako iznenada i bez vidljivog razloga kao i kad su ga se dohvatili. Neki kažu da je iz svega stajao Vučić. Та tvrdnja u sebi sadrži potcenjivanje Vučića. Iz aviona je jasno koliko su neka od tabloidnih čerečenja bila štetna upravo po njega samoga (blog.b92.net, 13. 6. 2015); б. Da ne bude da patim samo od vučićofobije priznajem da mi je za ovo njegovo „kratko“ vreme vladavine dijagnostikovano i malititis-vesiçitis chronicus, gašićenija sa telepromptnim sindromom, vazdupohlovna babićurenija, rinitis plagiatus mupus, auto-imuna partocratis i parlamentaris nausea dok svakodnevene pokušaje verbalne lobotomije od strane Vođinog „konzilijuma“ za sada uspešno sprečavam (blog.b92.net, 24. 7. 2015); Postoji jedan sloj ljudi u Srbiji koji sebe svrstava u građansku i liberalnu elitu (GiL elitu), koji pati od sindroma „vučićofobije“, i koji voli da piše dugačke eseje i kolumne u opozicionim medijima (juznevesti.com, 26. 6. 2019); Мој је utisak да је opozicija kapitulirala pred činjenicom da ne zna šta da radi. (...) I onda nedostatak ideja, politike i smisla svog postojanja traži u „vučićofobiji“ koju lansira kao zamenu za ideologiju (blic.rs, 25. 10. 2015).

ђиласофобија — Strah od Đilasa, takozvana đilasofobija, najčešće nastaje kao posledica prethodnih ličnih loših iskustava sa Đilasom (nedeljnik.rs, 26. 9. 2017);

Ima neku đilasofobiju, đilasopatiju, đilasitis ili tako neku infekciju (twitter.com, 21. 9. 2019).

вучићолог — Čudno je da brojni blogeri i eksperti „vučićolozii“ nisu primetili ništa neobično u mandatarovih 10 tačaka programa nove vlade (politika.rs, 16. 6. 2016); Zato, u nedostatku ičeg konkretnog, cvjetaju špekulacije i teorije zavjere. Iskusni „Vučićolozii“ ukazuju da Hrkalović nije – kao mnogo puta do tada – stajala pored dr Stefanovića dok je govorio o njenoj ostavci; zar to ne bi, uz izostanak svečane oproštajke, trebalo nešto da govori? (vreme.rs); Mnogi kolumnisti, politički analitičari, islamolozi, orijentolozi, kremljolozi, putinolozi, svojevremeno miloševićolozii, te vučićolozii iz dana u dan, iz nedelje u nedelju, iz godine u godinu ostaju iznenađeni i zatečeni događajima (intermagazin.rs, 29. 7. 2016).

вучићологија — Вучићологија за неупућене [наслов] (...) Ni ove glavne crte gore opisane vučićologije: *trajektorija, gledanje kroz prste, kalkulacija prioriteta, diktatura, silazak sa mape puta, pa i zaustavljanje „motora“* na kraju, nisu bile toliko komplikovane da se nisu mogle odmah shvatiti i novoj vlasti snažnije parirati već 2016. na republičkim i pokrajinskim izborima, ako ne 2017. na predsedničkim i 2018. na beogradskim (koreni.rs, 4. 11. 2019); Čedagogija je izgovaranje rečenica koje su međusobno toliko nepovezane da dovodite sagovornika u stanje totalnog moždanog haosa, usled kog neuroni počinju da se kreću u suprotnom smeru i vi postajete pobednik svakog verbalnog duela, nebitno od tematike. Jedina slična nauka je „vučićologija“. Pa imate želju da sagovornika nokautirate (nspm.rs, 1. 7. 2016); Gradonačelnicu Smedereva, gospođu Jasnu Avramović, kao vernog sledbenika Vučićologije, mučile su daleko veće brige (ceopom-isti-na.rs, 6. 3. 2017).

вучићолошки (прил.) — Za vučićološki popularnog sociologa Maksa Vebera, modernost je takođe značila „raščaravanje sveta“ (danas.rs, 17. 2. 2019).

Други део сложеница *вучићомер*, *вучићољуб* и *вучићољубље* домаћег је порекла.

вучићољуб — Vučićoljubi i *Vučićoidi* [наслов] (nspm.rs, 29. 8. 2014); Težak lice-mer i dupeuvlakač, jer se šlihta svim vlastima. Od Čedicinog i Tadićevog pajtosa se za tren oka pretvorio u ostrašćenog Vučićoljuba (forum.krstarica.com, 11. 10. 2014).

вучићољубље — Zahvaljujem se na izrazima vučićoljublja kojim me obasipate dok klečite pred televizorom, a suzama radosnicama mijete ekran i lik moj tela (...) Kada primam izraze bezrezervnog vučićoljublja, oblije me rumen, čedno trepćem kao nova mlada, sastavljam prste, pa izgledam kao reinkarnacija Majke Tereze (aforzmi.org, јул-август 2015); Od proevropske (čitaj: protivsrpske) opozicije valjda se nije ni moglo šta drugo očekivati, ali zato vučićoljublje vajnih „patriota“ (takvi inače sebe nikada ne nazivaju rodoljubima, što govori da ne poštuju ni srpski jezik) jeste ta gorka pilula koja već četiri godine drži Srbiju u grogiranom stanju (vestinet.rs, 5. 5. 2017).

вучићомер — Vučićoмер – sajt koji ocenjuje, prati i analizira obećanja koja je građanima Srbije dao predsednik Vlade Aleksandar Vučić (vucicomer.rs).

Пет околионалних неологизама настало је по моделу узуалних лексе-ма.

За околионализме *вучићохулити*, *вучићобојажљив* и *вучићоугодан* модел су биле стандардне речи *богохулити*, *богобојажљив* и *богоугодан*, у којима је именица *Бог* замењена презименом *Вучић*.

вучићобојажљив, -а, -о — Poštovani gledaoci, narode moj vučićobojažljivi, zahvaljujući milosti mojoj, samoprikazaću ti se u rialitiju „Beseda Aleksandra Čudotvorivog“ koji traje godinama i ima bezrezervnu podršku biračkog tela (aforizmi.org, јул-август 2015).

вучићоугодан, -дна, -дно — Podilaženje i uvlačenje smatra se vučićougodnim. Tako sam od ove zemlje napravio pravnu državu u kojoj vlada isključivo volja moja (aforizmi.org, јул-август 2015).

вучићохулити — One koji vučićohule da gajim kult (s)ličnosti, i da Srbija postaje vučićojebina, pretvoriću u slan kamen (aforizmi.org, јул-август 2015).

Именица *вучићојебина* настала је по моделу узуалне именице *вукоебина*.

вучићојебина — Koji se već nazire nizom predizbornih koncerata Ace Lukasa i Šabana Šaulića po rubnim beogradskim opštinama, koje elitisti iz centra grada smatraju vukojebinama, iako je staro naprednjačko geslo: „Nema te vukojebine od koje mi nećemo napraviti uspešnu vučićojebinu!“ (nspm.rs, 23. 2. 2018); One koji vučićohule da gajim kult (s)ličnosti, i da Srbija postaje vučićojebina, pretvoriću u slan kamen (aforizmi.org, јул-август 2015); Kad informer krene sa histeričnim prozivkama najkvalitetnijih ljudi koji još žive u ovoj mračnoj vučićojebini, dokaz je koliko su pogodili u srž (danars.rs, 22. 3. 2018).

Околионални неологизам *вучићопоклонство* повезан је са стандардном именицом *идолопоклонство*.

вучићопоклонство — Dozvoljavam da u mene slepo i beskrajno veruju. Vera u mene, sloboda vučićopoklonstva i kretanja mojim putem u kamenu ustavnom uklesana su (aforizmi.org, јул-август 2015);

4. ПРЕФИКСАЛНО-СУФИКСАЛНА ТВОРБА

Међу префиксално-суфиксалним деантропонимским неологизмима¹⁰ с презименима *Вучић* и *Тилас* најчешћи суфикс је *-ски*, а префикс *-анти*¹¹. Префикси *-контра* и *-про* срећу се у три неологизма.

¹⁰ Интересантна је и необична тврдња Марине Радченко да је у савременом хрватском језику префиксално-суфиксални начин грађења придева-неологизама непродукти-

антивучићев, -а, -о — Како објашњава, једина одредница појединих медија је да су они *антивучићеви* (pink.rs, 2019); Вучић и чета медијских не-Вучића или Вучићев и анти-Вучићев медијски мрак (stanjestvari.com, 16.11.2017); Наиме, зашто ДСС не престаје да се цепа и распада? Зато – кажу неки од њих – што се туку Вучићева и антивучићева струја (standard.rs, 10. 9. 2016).

антивучићевски, -а, -о — Скоро да је невероватно с коликом спремношћу, с каквом страшћу и с каквом слашћу широки антивучићевски фронт гута сваки мамац који му се баца помажући заправо властима да остваре своје главне циљеве (politika.rs, 14. 5. 2015); На овом таласу је Радуловић, од политички неухрањеног блогера неолиберала са репутацијом стечајног управника за свадбе и сахране српских предузећа, израстао у будућу велику наду антивучићевске опозиције (politika.rs, 19. 5. 2016); За ве-де председника одређен је Драган Маршићанин, представник „не-колаборантске“ струје, али чија је антивучићевска реторика до сада била бар за октаву нижа од Ивићкине (srbin.info, 9. 8. 2016).

антивучићевски (прил.) — Чињеница је да њега и Јанковића веже једино то што су антивучићевски оријентисани (dnevnik.rs, 8. 2. 2017); Он је изразито антивучићевски настројен, не подржава ни Вучића ни његову политику (rtvbn.com, 5. 11. 2014); *Za razliku od njih, druga opoziciona grupacija Pokret slobodnih građana (PSG), sve te izbore je bojkotovala iako su znali isto što i ovi iz SZS. Zbog tog bojkota su žestoko dobili po nosu od antivučićevski nastrojenih medija, portala, korisnika društvenih mreža pa i nekih političara* (gradjanskikrug-civiccircle.blogspot.com, 14. 12. 2018).

антивучићевство — Има разлике између DJB и Dveri али не изненађује уопште ова коалиција. Прво добар део DJB је десно оријентисан а и обе странке пропaгирају слободно тржиште и неке своје видове капитализма. Свакако их је највише приближило тај опозициони рад или *антивучићевство* (ко како гледа на ствари) али није баš да немају заједничке ствари. Подсећа ме мало на коалицију Чeда и Драшковић (beobu-

ван: „Русские прилагательные-неологизмы нередко образуются префиксально-суффиксальным способом (*перестройка* > *доперестроечный*, *Путин* > *пропутинский*). В современном хорватском языке данный способ производства прилагательных является непродуктивным“ [ц. РАДЧЕНКО 2009: 142]. У савременом српском језику овај начин грађења неологизама је веома продуктиван. Овде је наведено четрнаест таквих придева само с презименима *Вучић* и *Ђилас* (не рачунајући прилоге). Иако се нисмо бавили најновијим хрватским неологизмима (онима који су настајали у време заједничке државе – јесмо), чини нам се да је тврдња М. Радченко врло дискутабилна. Придев *пропутински, -а, -о* и *пропутиновски, -а, -о*, наведен као пример за руски језик у раду М. Радченко (*пропутинский*), употребљен је у више најновијих хрватских часописа и дневних листова. У хрватским изворима срећу се и многи други префиксално-суфиксални придеви: *протуђмановски, -а, -о, антитуђмановски, -а, -о, промилиановићевски, -а, -о, антимилановићевски, -а, -о, протумилановићевски, -а, -о* и др.

¹¹ Префикс *анти-* веома је продуктиван не само у српском језику већ и у другим словенским језицима, као и у многим несловенским [в. АВАКОВА и ГОНЧАРОВА 2014 и др.]. У првој књизи *Великог речника нових и незабележених речи* [ОТАШЕВИЋ 2004] забележено је више стотина неологизама с префиксом *анти-*.

ild.rs, 19. 1. 2019); Tek je otvorena politička opozicija u ovome interesantna za opričavanje. Ona s pravom kritikuje predsednika da je sve poluge vlasti i moći skoncentrisao u svojim rukama. Otuda je proistekao zanimljiv, no istovremeno, iako oštar, prilično sužen politički program – antivučićevoštva (info-ks.net, 9. 9. 2019); Paradoksalno zanimljivo u svemu je što ovaj deo episkopata (i zaista) spada u liberalnije klirike, ali su u svom „antivučićevoštvu“ često veoma tvrdi u vezi sa kosovskim „srcem Srbije“ (energyobserver.com).

антивучићизам — Време је предизборно, па су и теме предизборне. Од десетак људи, за пола бих рекао да су бивши белолистићари који су се покајали па агитују за Демократску странку. У другој половини углавном су бивши „чедисти“, садашњи (односно тадашњи) „радуловићевци“. Свима је заједнички радикални антивучићизам (politika.rs, 6. 2. 2016); У Србији постоји лудачки антивучићизам услед којег се потпуно пренебреже све оно што је стратешки добро, а свака грешчица се увеличава до гигантских размера. Вучић у круцијалним питањима није направио грешку у последњих пет година (izjave.net, 3.10.2017); Сви људи су кроз тај antivučićizam dobili sapun за прanje својих биографија. Суштина је само да они буду против Вучића. I поред тога што десетина година unazad nisu sređeni канали у Борчи, они се сада буне против акутелне власти. У сваком случају ви имате један anti-vučićizam који није ослањен ни на каквој памети или рационалности – ocenio је Krstić (pink.rs, 2019).

антићиласовски, -а, -о — Postignuti sporazum је sasvim antitadićevski, ispostavlja се i antiđilasovski, potez jer се не води time šta би većina грађана želela (dvogled.rs, 2014); То би била прилика за jačanje antiđilasovske opozicije у DS-u, а можда и за повратак Tadića (vreme.com, 29. 11. 2012); А онда, naravno, директно и индиректно pomagaо све one у DS-u који руше Ђиласа. Aktivно pomaže Petrovićeve (antiđilasovske) disidente, као и све остале демократске nezadovoljnike, dok код Tadića podgreва наде да би се mogао vratiti на čelo DS-a (nspm.rs, 26. 8. 2019).

антићиласовски (прил.) — Rat bus plus brigade са antiđilasovski настројеним huliganima од 13 година, који немају личну карту (forum.krstarica.com, 16. 10. 2013).

контравучићевски, -а, -о — То је totalно kontravučićevski, он се ложи на ту „dominacija“ причу, нема остављања никоме ničегa, sem spaljene земље (parapsihopatologija.com, 12. 2. 2020).

контравучићевски (прил.) — Мало ли је или kontravučićevski cepidlačim? Ni једно ни друго, јер, према истом испитивању јавног мњења на територији Србије без Kosmeta, на питање да ли Србија треба да uvede санкције Русији, како заhtevaju Brisel и Вашиington, čak 79,7 одсто испитаника изричито одговара да то не сме да се učini! (danas.rs, 20. 10. 2014).

контраћиласовски, -а, -о — Šuška се по čaršiji (...) да је у питању sukob prođilasovske i kontrađilasovske фракције (danas.rs, 5. 12. 2019).

невучићевац — Njima не може помоћи ни 24 сата дневно све до izbora. Teren, teren, teren... Не у смислу demonstracija, nego formiranja озбилјних odbora. Iz круга dvojke, pobeditи неће сигурно, јер на тај начин и nevučićevcima иду на živce (n1info.com, 29. 12. 2019); Ја сам заклети не-Вучићевац, који за разлику од многих вас, који никада нисте живели у некој демократији, знам шта је де-

мократија (pouke.org, 10. 10. 2019); Reagujući, Tanja Fajon je ocenila da je govor Martinovića van kulture zastupljene u Evropskoj uniji i umesto da izvuče uši svom poslaniku koga je uveo u stranku isključivo zbog njegovog talenta da etiketira „nevučićevce“ i povremeno im crta mete na čelu, Aleksandar Vučić je podržao svog pulena (danas.rs, 10. 2. 2020).

невучићевски, -а, -о — а. Prevedena na običan, nevučićevski jezik ova natuknica znači bagatelisanje stvari kolikogod da su ozbiljne, a glasi – šta vi tamo o velikim zaverama i velikim silama, kad je sve to nameštaljka tog Selimaja (balkans.aljazeera.net, 22. 10. 2016); Ulazim u zemlju, otvaram jedine preostale nevučićevske novine, данас.рс, а tamo teskoba pritisaka na opoziciju (blog.b92.net, 8. 11. 2018); Čekajući nevučićevske utiske Olje Bečković (koreni.rs, 4. 10. 2017); Б. Šabac sinoć... Jedini nevučićevski GRAD u Srbiji (twitter.com, 30. 3. 2017).

послевучићевски, -а, -о — Događanja u Srbiji i oko Srbije mi govore da je počelo послевучићевско doba (rs.n1info.com, 6. 6. 2019).

поствучићевски, -а, -о — I dalje se smatra, navodno, da bi u sadašnjim okolnostima, postvučićevska vlada mogla biti samo proruska (danas.rs, 12. 10. 2017); Vuk Jeremić je na to načelno pristao pod uslovom da „ne bude boljeg kandidata za premijera“ i da bude moguća „postvučićevska koalicija“ (patriot.co.rs, 19.2.2017); Шта мислите, како ће изгледати пост-Вучићевска Србија? Да ли ће бити унутрашње борбе у СНС-у (forum.krstarica.com, 3. 12. 2019).

постђиласовски, -а, -о — Postđilasovski Beograd [naslov] / Opstanak Dragana Đilasa na mestu gradonačelnika Beograda posle formiranja Dačić-Vučićeve vlade i serije prekomponovanja vlasti u lokalnim samoupravama za mnoge je predstavljao svojevrsnu anomaliju koja vapi za objašnjenjem (nspm.rs, 3. 10. 2013); Ni DS neće odoleti iskušenju da politički i medijski prostor pod beogradskim suncem potraži napadima na „pro-đilasovsku“ koaliciju (nspm.rs, 22. 1. 2018); Što volim ove post-Đilasovske post-demokratske, post-neorealističke post-eufemizme!!! Ovo k'o da je pisao Sovjetski Politbiro na čelu sa drugom Salvadorem Dalijem (27. 3. 2010).

превучићевски, -а, -о — Au, kakve ste budaletine... sve navedeno je iz превучићевске ere. Ko vas je toliko najedio (osim Vučića) pa ste na mene najahali od jutros? (vukajlija.com, 2019); V(j)erovatno od превучићевске ere ima i nekih sjenovitih dealova i kojekakvih, ispod stola, dogovora sa Runjama (e-novine.com, 8. 8. 2014).

предвучићевски, -а, -о — Sve naše borbe – nas koji živimo od prodaje svog rada – u poslednjih deset, dvadeset i više godina, daju nam legitimitet za onu duplu negaciju: ni Vučićevi režimci, ni povampireni predvučićevski režimci (vreme.com, 24. 1. 2019); Зна ли неко јел' постоји слична статистика за пред-Вучићевске власти? (reddit.com, 2015); Tu su grobarske devojčice koje su došle pred sutrašnju utakmicu iz unutrašnjosti, oni zapravo žele da vrate Toleta lopova i sva taj predVučićevski partijski period krađa i nameštanja utakmica (forum.krstarica.com, 14. 7. 2016).

провучићевски, -а, -о — Иако је Вучић данас далеко популарнији него што је Тадић икада био док је био председник Србије (а свакако држи већу моћ него што је имао Тадић), кад се упореди број и проценат мејнстрим медија који су тренутно провучићевски са бројем оних који су били за Тадића док је

он био на власти, уочићете да је зачудо више медија тада фаворизовало Тадића, него што данас фаворизују Вучића (сеором-istina.rs, 1. 3. 2015); Независни провучићевски аналитичар Дејан Лав Станковић тврди да је коалиција са Јанковићем најмудрији потез Александра Вучића (stanjestvari.com, 13. 11. 2017); У погледу, међутим, мржње према Вучићу, тубрбни свт антвучићевског коментаторлука (постоји и провучићевски) мало се или нимало не разликује од елитног свта кругова двојке у којима је јавно и гласно изражавање мржње, ибренетија, гнушања и гађења према Вучићу уобичајило сматрати легитимацијом цивилизованости, „демократићности“, па чак и доброг укуса (infokolumne.blogspot.com, 2017).

провучићевски (прил.) — Да ли је народ толико индиферентан или је можда „провучићевски“ оријентисан или му је можда добро па зашто би протестовао? (danas.rs, 24. 2. 2019); Највећи број новинара и уредника није провучићевски настројен, али разуме ситуацију. / - Вучића су наші новинари и уредници заволели, онда када је био најгори према нама (pressreader.com, 25. 12. 2018).

прођиласовски, -а, -о — Медији су или неутрални или прођиласовски, мало који навјаја за Тадића и ту је садашњи председник ДС инфериоран у односу на Ђиласа (vesti.rs, 11. 9. 2012); Мандић би могао да буде само „прва lasts“, јер наводно део одборничке групе ДСС спрема свој засебан „прођиласовски“ посланички клуб (mondo.rs, 8. 11. 2012); Шушка се по чаршији (...) да је у питању sukob прођиласовске и контрађиласовске фракције (danas.rs, 5. 12. 2019).

противвучићевски, -а, -о — Грађани, наиме, показују све мање спремности да буду неплаћени статисти у seljačким играма саборности; они противвучићевски све отворенијом и недвосмисленијом нетрпелјивошћу гледе водећих saveznika за Србију, вучићевски пак још нису отишли тако далеко, али се по изразима њијових лица на skupovima „За будућност Србије“ – врло сличним изразу лица V.V. Putina на оној кишовитој пароди – може закључити да је populizmu одзвонило (danas.rs, 20.4.2019); Зашто неко не би смео да објави некакав противвучићевски снимак на vestима? (forum.b92.net, 31. 5. 2017).

5. СУФИКСАЛНА ТВОРБА

Суфиксални неологизми су бројни – међу ексцерпираним речима има их тридесет седам.

Четири именице, један придев и један придев семантички су неологизми. Именица *вучићевац* забележена је у Речнику МС и Речнику САНУ у значењу „присталица Томе Вучића Перишића, који се борио против апсолутизма кнеза Милоша“ [ц. Речник САНУ 3: 134].

*вучићевац** — СВАЂА ИЗМЕЂУ РАДИКАЛА И ДВЕРИ око тога ко је русофил, а ко издајник и Вучићевац (srbin.info, 1.7.2016); Кажеш нешто што се не свиђа @DraganDjilas и одмах завршиш у карикатури НИИ као „плаћени вучићевац“ (...); Зато ме често етикетирају, те „вучићевац“, те „ђиласовац“, у зависности од тога како шта подржим (politika.rs, 9. 9. 2019); Други корпус појмовне збрке радиће на томе да Србији исцрта Вучића, таквог и

толиког да се од њега не види Србија, таман онако како се ономад цртао Милошевић и касније Коштуница. Резултат тога биће да се свако ко поред Вучића и даље буде видео Србију дисквалификује као безнадежни вучићевац, што ће, како се ствари буду одвијале, задесити и оне који истрајавају на тврдњи да највеће проблеме Србије не производи њена влада, већ њени западни непријатељи (standard.rs, 13. 11. 2015).

Иако именице *ђиласовитина*, *ђиласизам* и *ђиласизација*, те придев и прилог *ђиласовски* дескриптивни речници српског језика не бележе, постоје бројни примери у којима су ове речи употребљене у значењима која се односе на Милована Ђиласа (1913–1995), једног од најближих сарадника Јосипа Броза и члана Политбироа ЦК КПЈ, који је 1954. године искључен из руководства и осуђен.

*ђиласовски** , -а, -о — Први пут после победе над нацизмом у Европи се спаљују књиге, ђиласовски југенд на ломачу бацали Весићеву књигу о Београду (srbin.info, 15. 10. 2019); Политички аналитичар Слободан Антонић „размонтирао“ је главног идеолога ђиласовске опозиције, социолога Јову Бакића, после његовог позива на насиље према свима онима који не мисле као малобројна ђиласовска тајкунско-политичка квази-елита (intermagazin.rs, 23. 8. 2019); Šef SZS преко Zorana Lutovca pokreće veliku čistku u врhu DS, hoće da kompromituje sve one koji su protiv bojkota. U đilasovskim medijima lansiraće аfere о 'loповlucima' Šutanovca, Balše, Kene... (admin.informer.cubes.rs, 22. 1. 2020).

*ђиласовски** (прил.) — Весић је, у изјави за јавност достављеној *Танјугу*, указао да је ту „уцерицу“ купио енглески инвестициони фонд, што, како констатује, звучи „тако ђиласовски“, те навео да је све то „паковано“ од 2008. године преко општине Врачар, коју је водио Ђиласов близак сарадник Бранимир Кузмановић, не би ли се за ту уцерицу исплатили милиони евра одштете (rts.rs, 27. 2. 2019); Срећан [је] што није део њихове тзв. елите, јер би се члан исте могло постати само ако „Ђиласовски пљачкате, Бастаћевски шамарате и Теодоровићевски рушите“ (novosti.rs, 6. 12. 2019); После леукемичног програма *Тридесет тачака* и анемичног (ђиласовски неоригиналног) *Споразума са народом*, на суботњем протесту коначно смо добили нешто опипљиво (intermagazin.rs, 19. 4. 2019).

*ђиласизам** — Đilasizam. Za one koji ne znaju šta je to: - rešavanje саобраћајних i urbanističkih problema motornom testerom (Vujaklija) (b92.net, 22. 7. 2017); Naravno da je то тек почетак борбе, i да će ova борба izazvati i негативне реакције, svaka борба за једнак status u историји savremenih држава je izazivala i негативне реакције, ali то nije разлог да се u њу не ulazi. Izvini, ali то femkanje о tome како се „homofobija nije smanjila после parade“, je đilasizam koji je ispod tvog nivoa (b92.rs, 28. 9. 2011).

*ђиласизација** — а. Pišem sve то, iако, kad uključim racio, tvrdim да je fotorobot Đilasa gradonačelnika i dalje потребан Beogradu. Zato mi се đilasizacija DS-a čini као прва велика политичка победа Aleksandra Vučićа. No, dozvoliću сеbi оgradu: ... као што mi се rasturanje јединствене Srpske radikalne странке, u првих mah,

učinilo kao trijumf DS-a. A ispao je – bumerang (danars.rs, 20. 8. 2012); б. Ђилас је почетак и крај, Ђилас је лево и десно, Ђилас је напред и назад, Ђилас је горе и доле... I као последица те сумануте режимице Ђиласизације политичке стварности у Србији, дошли смо до таčke где ни избори немају смисла без Ђиласа (rs.n1info.com, 6. 1. 2020); в. A до тада će пројекат ђиласизације бити доведен до краја. Proбиће широке булеваре, сравнити са земљом уджерике (22. 9. 2009); Oдлучио да изврши својеврсну ђиласизацију престонице. Jednostavno, ustao човек једног јутра и одлучио. A његова има тежину, неćемо се лагати (22. 9. 2002); Nисам могао да доћем на protest jer нисам у Bг-u али имате моју подршку! Stop Ђиласизацији Beограда....stop Bus Plusu (wap.92.co.rs, 23. 7. 2012).

*ђиласовштина** — Ђилас пао, остала ђиласовштина / После пуних 13 година, Демократска странка више не обавља власт у главном граду Србије, пошто је Драган Ђилас, први човек ДС-а, смењен са места градоначелника 24. септембра (технички гледано, та странка је једно време после тога наставила да учествује у руковођењу Београдом преко Татјане Пашић, која је била члан Привременог органа, али је и то престало њеном оставком 10. децембра). Чињеница је, међутим, да је од те смене прошло три месеца а да се у свакодневици Београђана ништа није променило. Не само да злогласни „Бус плус“ и даље паразитира на систему градског саобраћаја, већ и другосрбијански јуришници које је Ђилас још 2008. поставио по културним установама – и задржао их тамо, упркос томе што ЛДП, који их је делегирао, није ни ушао у Градску скупштину на изборима 2012. године – и даље несметано врше своју срамотну мисију (pecat.co.rs, децембар 2013); Da ли на срpsку свест presudно utићу медији који су под контролом Ђиласа, Šапера и Krстића? Šаперизам и ђиласовштина razарaju срpsко духовно биће. Oкачили су се на све budžete и, dok је Srbija potпуно osiromašila, они су се обогатили. Medijski imperatori у земљи klovnova (magazin-tabloid.com); Ђиласове detonacije у јавности су само ђиласовштина. Upada и где га питају и где га не питају, komentарише све, od republičkog до lokalnog nivoa, jedini cilj му је promocija себе као domaćина. Pred kamerama, jašta. A своје pare mлати где је mлатио и pre gradonačelnikovanja и ovo mesto koristi као odskočnu dasku (forum.b92.net, 3. 3. 2010);

Стјепан Бабић [БАБИЋ 1986: 323-324] елемент *-(o)ид* сврстава у суфиксоиде. У овом раду овај творбени елемент се сматра за суфикс¹².

вучићоид — 1. Toliko је ова realност bila жива и опипљива да је није могао избећи ни RTS, као ни остали Vučićеви lažljivi медији, па су morali да progovore о onome šta се realно dogaђа на ulicama dok vučićoidи ubeђују грађане да не verују својим očима или пак praznim novčanicima. Kao да су и сами vučićoidи najedanput остали без својих ružičastih naočala kroz које су они posmatralи svet и uveravали нас како је све leпо и veselo dok god траје šou program на Pinku (autonomija.info); Navukли се (да ли?) vučićoidи, па spinују ли spinују: „Ђилас гурa свог kума за

¹² Разграничење суфиксоида и суфикса није увек једноставно [в. КЛАЈН 2002: 144–146, КРИЛОВА 2013 и др.]. Има мишљења да су суфиксоиди, у ствари, суфикси страног порекла [в. ТИРТОВА 1990, ТИРТОВА 2014]. Другачије мишљење је знатно раширеније [в. КЛАЈН 2002: 159, ГРУЗДЕВА 2011, РУСАКОВА 2011 и др.].

predsednika“ (direktno.rs, 10. 2. 2020); Vi bi ste se lako uklopili među Šešeljoide i Vučićoide sa svojom mržnjom prema svom narodu koji „nije odavde“ (danas.rs, 12. 5. 2018); Pazi, tači, josipović, milanović, đukanović, izetbegović srbenđe... naravno uz njih dodati vučićoide, đilasoide i šta nam ostaje od nekada slavnog naroda? (srbin.info, 3. 3. 2019); 2. *Mi u Srbiji „ove medijske pojave zovemo tabloidima isključivo zato što nemamo za to neki bolji izraz. Bilo je pokušaja da se za to nađe prikladnija reč ('tolaetoidi', 'vučićoidi') ali ovo kod nas je najbliže nekoj vrsti političke pornografije“* (gdf.rs).

вучићоидни, -а, -о — Ta duboko nemoralna osoba može doktorirati, pa čak i jednog dana predavati studentima, ako ostane ova vučićoidna vlast (danas.rs, 26. 11. 2019); Za razliku od tebe i ovog gore ne pratim ni vučićoidne medije tipa pink, hepi i studio b (srbin.info, 4. 8. 2018); BJ je svoje torijevce, kao i celu V. Britaniju, uspeo da pretvori u još jednu vučićoidnu autokratiju, ili je na tom putu (rs.n1info.com, 13. 12. 2019).

ђиласоид — 1. a. Ne kapiram te, razumem da si đilasoid (osoba bez mozga), ali baš da si na tako niskom nivou razvoja, to nisam mogla ni da pretpostavim (021.rs, 28. 10. 2019); Ne protest, nego protestić đilasoida (twitter.com, 15.6.2019); Sve je manje Đilasovih šetača (čitaj: Đilasoida), a biće ih, kao kod onih prethodnih Jankćevih „studentskih“ protesta i šetnji sve manje i manje (021.rs, 15. 12. 2018); Teško da si mogao veću uvredu da mi uputiš nego ovu da sam možda DS. Lepo sam nedavno zamolio sve đilasoide da me se klone (twitter.com, 16. 2. 2020); b. Javi se na konkurs i nećeš nikome ništa ostavljati, jer nije ti ovo vreme žutih, pa da moraš đilasoide da finansiraš od svoje plate (021.rs, 24. 10. 2019); 2. Novi, preteći .html uradak Dragana Đilasa i njegove propagande, koji je tabloid đilasoid Press ponosno nazvao spotom, pojavio se na netu (e-novine.com, 1.5.2012).

ђиласоидни, -а, -о — a. Da nam je ostao Đilas i đilasoidni negativci naša deca ni zemlja nikad ne bi imali budućnost (trendsmap.com); Conić je savestan novinar, profesionalac, a ovi cepači naše zastave su ideolozi kontejner kulture, đilasoidni sateliti koji bi da nam drže lekciju o slobodi teatra. Ako smo na jugu to ne znači da se zakopčavamo natraške (jugmedia.rs, 4. 10. 2019); Da ove Đilasoidne opozicije nema, trebalo bi je izmisliti. Niko više podrške vlasti ne donosi od njih (novicentar.rs, 27. 2. 2020); б. Letnja šema kulturnih programa svedenih na minimum naterala je rusifikovanu Naftnu industriju Srbije i đilasoidni Grad Beograd da nešto preduzmu (31. 7. 2010);

Суфикси *-итис* и *-патија*, карактеристични за медицинску терминологију, употребљени су у творби оцазионализама *вучићитис*, *ђиласитис* и *ђиласопатија*.

вучићитис — 1. „Vučićitis“ je inače isto što i svojevremeno „slobitis“ - fiksacija na jednu ličnost sa uverenjem da je ona kriva za sva zla sveta a posebno meni za sve što mi ne ide u životu! Tako oboleli od „vučićitisa“ biva u stanju da svaku, ama baš svaku temu o kojoj počne da se razgovara, od vremenske prognoze pa do sportskih rezultata, poveže sa ličnošću na koju ima bolesnu fiksaciju čije mu pominjanje aktivira pljuvačne žlezde, podiže pritisak, ubrzava rad srca, pokreće

adrenalin i pomračuje svest! Još ako je bio učesnik 5. oktobra, tek onda se slike mešaju i gubi moć racionalnog rasuđivanja: GOTOV JE! GOTOV JE! odjekuje u lobanjskoj praznini i svako ko pokuša da ga privede zdravom razumu dobija režanje koje otprilike zvuči kao: „bot... sendvič... grrrrr... bot---av-av-avsendvič... grrrrr“... (espreso.rs, 5. 7. 2018); 2. Ali neće ljudi grom u koprivu, niti virus na virus, jer epidemija Vučićitisa, odavno je zahvatila Srbiju i ušla u sve pore društva (podrinske.com, 11. 3. 2020); U sve nas kao da je ušao vučićitis i patetični duh samoporaženosti, unutarnjeg ogorčenja i očajne želje da se ide linijom manjeg otpora (blog.b92.net, 6. 1. 2020); Pomalo ste uhvatili vučićitis - pitanje je zašto se uništava zelena površina u centru, a vi podugačak komentar o tome kako treba 'besiti pse i njihove vlasnike. A i temperatura je ovih dana visoka, čujem da će Putin da pobedi na izborima, mada me nervira ona Farma... (021.rs, 4. 10. 2018).

ђиласитис — 1. Vesiću, jebo te Ѓilas po sto puta dnevno. Eto to ti ja pišem sa ogorčenjem a neki sam faktor u SNS! Oboleo si od ЃILASITISA! Teško oboleo! Ne samo da budeš pre podne na televiziji kad ono gledamo te i posle podne! Lupetaš li lupetaš da ni voditelju ne dozvoljavaš da te prekine. Dojadio si i nama članovima SNS (informer.rs, 7. 5. 2019); 2. Dijagnoza Ѓilasitis Terapija NEMA (twitter.com, 14. 1. 2020); Mislim da ta dijagnoza nema leka, to je najnovija bolest – Ѓilasitis (trendsmap.com, 18. 11. 2019); A taman sam mislio da ste se izlečili od Ѓilasitisa (blog.b92.net, 4. 2. 2014).

ђиласопатија — Ima neku đilasofobiju, đilasopatiju, đilasitis ili tako neku infekciju (twitter.com, 21.9.2019).

Гордана Лалић-Крстин у раду о политичким сливеницама [ЛАЛИЋ-КРСТИН 2014: 359] наводи, међу бројним околицима Драгољуба Мићка Љубичића, и околицизам *ђиласинопен*, за који на интернету нисмо нашли потврду јер је извор телевизијска емисија „24 минута са Зораном Кесићем“, емитована 9. марта 2014. године на телевизији Б92. Међу тридесетак Љубичићевих околицима ниједна у основи нема презиме Вучић¹³.

Суфикс¹⁴ *-ијада* последњих двадесетак година веома је продуктиван, како у српском тако и у другим словенским језицима [в. МАКИШОВА 2010, ВОРШИЧ 2011, ВОРШИЧ 2013: 145–149 и др.]. Иван Клајн наводи два значења овог суфикса. „Прво значење, по угледу на реч *олимпијада*, односи се на разне врсте такмичења, игара или колективних манифестација. РМС даје *универзијада* (...). Друго значење, по угледу на наслове типа Илијада (...), приказује неки низ догађаја, у шаљиво хиперболичном тону, као класичну епопеју“ [ц. КЛАЈН 2003: 221].

¹³ Наведено је још пет деантропонимских контамината: *ђинђицилин*, *мркадол*, *слобарин*, *шапероциклин* и *шешелоциклин* [ЛАЛИЋ-КРСТИН 2014: 359].

¹⁴ Милица Радовић Тешић сматра да је елемент *-ијада* „граматикализован суфиксоид“ [РАДОВИЋ ТЕШИЋ 2008: 367].

Оказионализми с презименима *Вучић* и *Ђилас* и суфиксом *-ијада* имају више значења.

вучићијада — 1. Pomenuta je licemerna Vučićijada (pojedinačni prijemi za narod kod Vučića juče) kao vid velikog dodvoravanja narodu (vesti.rs, 11. 7. 2016); Mi imamo: Divljačke Seoske vašare, Slaninijade, SNS-ijade, Vučićijade, Šešelji-jade..... (rs.n1info.com, 12. 9. 2019); Čudi me što je naučnik njegovog nivoa i do sada bio u Vučićijadi (facebook.com, 30. 5. 2019); Нушићијада и Вучићијада (vladimirdimitrijevic.com, 31. 8. 2018); Вучићијада наивног народа испред Владе РС преношена на свим Теле(ће)визијама (pinterest.co.uk); У Ивањици упоредо одржане Вучићијада и Нушићијада (iskra.co, 28.8.2018); ВУЧИЋИЈАДА -1- - „Наш диктатор је као мајонез, у све се меша“ - „Србијом влада његова диктатура, и тотална ријалити култура“ (facebook.com, 2. 7. 2018); Прекида се сваки други програм, и онда почиње Вучићијада у не-доглед (danas.rs, 2. 7. 2019); 2. I umesto što se da kumu 200 miliona za koper-nikus... malo dati i siromašnima u našoj zemlji Republici Vučićijadi (b92.net, 22. 12. 2018).

ђиласијада — 1. Bolje bi bilo da se nagrada zove „Đilasijada“, tu bi već bilo mnoštvo kandidata i teška borba: Belvil, platani, busplus sistem, lrt fijasko, konkurs za beton halu... (beobuild.rs, 23. 10. 2012); Nemam šta reći o najnovijoj đilasijadi sem da vas opomenem na proročke reči Srđe Popovića iz 2008.: „Manje zlo“, kad ga jednom izaberete, ima tendenciju da briše razlike između sebe i „većeg zla“ (twitter.com, 21. 1. 2019); Za slobodan Beograd od Đilasijade!!!! (kurir.rs, 10. 2. 2013); 2. Beograd treba zvati đilasijada. Kako je dotični stigao na mesto gradonačelnika pa kao i sada blokadom medija (b92.net, 18. 8. 2012).

Именица *вучићевка*, осим узуалног значења „присталица Александра Вучића женског рода“, има и неколико оказионалних значења.

вучићевка — 1. Pošto živimo u zemlji gde nijedna institucija ne radi u interesu građana, već isključivo za „vučićevce i vučićevke“, karikatura zvana Vacić dočekala je svojih pet minuta (danas.rs 11. 11. 2019); Pitam tebe, Anu, Brankicu i druge *Vučićevke* da li znaju kada je počelo prepucavanje sa Milenim, čitaj, Vučićem (n1info.com, 13. 1. 2019); Ti si za Vučića a kuma za žute!?! Ti si za pojedinca a ona za tamo neke.. Da je ona iskreni pobornik žutih nikad se ne bi približila Vučiću.. ali izgleda da si joj izneo dobru ponudu pa će kao i većina žutih da postane Vučićevka... (danas.rs, 3. 7. 2018); Upravo jedno blokče, od još jedne Miloševićevke (Vučićevke, takođe) (publicinsta.com, 18. 3. 2019); 2. Naravno. Čim im dosade katakombe novobeogradske - dolaze da gledaju Vučićeve betonjerke. Ničeg lepšeg nema a od betonske kutije. Ovaj put čak i okrečene! Bre lepše bi bili da su zasadili livadu maslačka nego što su nagurali te sorealističke nakaze betonske. To je nekvalitetan smeštaj za sirotinju, kao u Pekamu. Na zapadu se taj stil naziva „brutalizam“ i služi za smeštaj migranata i sirotinje (nedavno je jedna takva „vučićevka“ izgorela u Londonu a žrtve - sve migranti) (espresso.rs, 12. 7. 2018); 3. a. Ovaj lik se ošišao na Vučića / (...) Kod nekih ljudi nam ipak nisu potrebna lupa i lula, jer oni to ponosno nose na majici, kačketu, ili ... nacrtano na

glavi! Naime, u Sremskoj Mitrovici je zavladao novi trend šišanja na Vučića, pa umesto dvojke gore i keca sa strane, na glavi ponosno možete nositi lik omiljenog predsedničkog kandidata. Umetnik ovog portreta u dlaci, Mario Hvala, kaže da bi bez problema uradio i druge političare ukoliko bi mušterija to od njega tražila. (...) Ukoliko želite Vučićevku na glavi, za njenu izradu je potrebno da izdvojite oko pet sati (vice.com, 28. 2. 2017); Ђ. Idem ovijeh dana na šišanje, strepim da l' mi frizer ume praviti jednu od dozvoljenih frizura (...) Traži Vučićevku. Em je sigurno dozvoljena, em ćeš budeš naočit mladić (blog.b92.rs, 23.5.2014); 4. Šta je ubedilo aktuelnog predsednika da pristane na ulogu Tome bez zemlje? Verovatno je popio vučićevku umesto tomovače. Iz iste čaturice napojio se i nekadašnji politički teškaš Vuk Drašković koji je podržao šefa SNS-a (blog.b92.rs, 23. 5. 2014).

Код именице *ђиласовка* у ексцерпираним изворима нема примера с околиналним значењем.

ђиласовка — Ђиласовка говори на протестима у суботу! (naslovi.net, 28. 2. 2019); Jeste još uvek beli listić ili ste čedićevka ili đilasovka? (mindreading-sblog.wordpress.com, 23. 3. 2014); Posle tih nekih stotinjak pitanja na koja sam joj odgovorio, pošto je bila subota i bilo mi je malo dosadno a ona je imala lep glas, prilično sam siguran da je bila Đilasovka (parapsihopatologija.com, 8. 2. 2012); Đilasovka na protestu zabranjuje Dveri, a Boško ćuti (informer.rs, 1. 4. 2019).

Ван контекста, за околинални неологизам *вучићоза* могло би се претпоставити да је настао додавањем суфикса грчког порекла *-оза* на основу *Вучић*. Речи с овим суфиксом означавају, пре свега, обољења и ненормална стања организма: *трихиноза*, *силикоза*, *тромбоза*, *нервоза*, *психоза*, *вироза*, *авитаминоза* [в. Клајн 2002: 246]. Контекст, међутим, показује да је он, вероватно, настао по моделу именице *каприћоза* јер се повезује с пицама.

вучићоза — Ако вам ne treba predsednik Vučić, takozvana „vučićoza“, mi nudimo i razne druge nove pizze, pardon, nova lizza. Evo, možda želite besplatnu dostavu Siniše Malog (nspm.rs, 23. 2. 2018).

Ретки суфикс *-ијана*, који води порекло од латинских придева поименичених у плуралу средњег рода, а код нас се третира као женски род јединине – *његошијана*, *крлежијана*, *горанијана*, *бенешићијана*, *пушкинијана* [в. Клајн 2003: 236], употребљен је у неубичајеном значењу:

Вучићијана — Mislim da je najbolje ime za istorijsku oblast Makedonija, Vučićijana (ba.n1info.com, 24.1.2018);

Још осамнаест нових речи грађено је суфиксацијом.

- вучићаст* — Po mom skromnom mišljenju, najbezvezniji i najdosadniji lik koji se ikad pojavio na vučićast... Pardon, ružičastoj televiziji (forum-srbija.com, 10. 3. 2018).
- вучићански, -а, -о* — Vučićanska mafija (picluck.com, 10. 8. 2017).
- вучићевање* — Jel to što pišeš izgovor da se raspravom o Čarliju i spamovanju baci koprena preko hroničnog *vučićevanja*, da se Vlasi ne dosete? (blog.b92.net, 3. 9. 2018); U poslednjih godinu dana primetio sam više ovakvih priloga u najvećim zapadnim medijima nego što ih je ukupno bilo za sve ostale godine vučićevanja. Slika se menja sporo, ali menja se (twitter.com, 19. 1. 2019); Ne možete vi biti jači od mene i nas u bilo kojoj kategoriji. Makar to bilo i vučićevanje i šizofrenija. To je derbi rivalitet koji traje i kad se ugase reflektori (forum.krstarica.com, 24. 9. 2018).
- вучићевати* — Ono što ti dugujem, u vezi sa koprenama - suviše me dobro poznaješ da znaš da ja ne vučićujem ni lud ni pijan, niti ovde zamazujem ičije oči (blog.b92.net, 3. 9. 2018); Jeleni su isto malo savetovali da vučićuje i alanforduje u intervjuima, naletelo mi onomad pod ruke gde kaže da je morala da radi promocije kako bi priuštila sebi izlaske u grad u Milanu (vasudeva.forumburundi.com, 13. 3. 2016); A to je još jedan od dokaza da Zmajka malo Vučićuje (teglars.rs, 29. 6. 2016).
- Вучићевац* — Zamisli, Vučićgrad. Ili Vučićstan. Ili Vučićev Beograd. Ili Vučićevac. Ili prosto – Vučićevo (forum.krstarica.com, 21.3.2019).
- вучићевизација* — Ovde je na delu Vučićevizacija. I Šešeljizacija. Ako ima putinizacije, to je kolateralna šteta, da se tako izrazim (blog.b92.net, 12. 4. 2019); Vučićevizacija DSS-a [наслов] (ceopom-istina.rs, 1. 10. 2016); Sirijizacija, sadamizacija, gadafizacija i vučićevizacija srbije je upravo u toku [наслов] (beograd24.rs, 11. 4. 2017);
- Вучићево* — Zamisli, Vučićgrad. Ili Vučićstan. Ili Vučićev Beograd. Ili Vučićevac. Ili prosto – Vučićevo (forum.krstarica.com, 21. 3. 2019).
- вучићевски, -а, -о* — Све је то вучићевска реприза *псеудоморфозе културе* и промене националне свести. Претпостављамо да је Александру Вучићу и његовим западним саветницима познато да је народ без историјског сећања неспособан за деловање (srpskiodgovor.rs, 20. 4. 2018); Тако када ја не верујем у снагу аргумента садржаног у резолуцији 1244, то је за Копривицу „пударности између вучићевске и мијатовићевске позиције“ (wordpress.com, 4. 3. 2019); Будалаштине су о блокади медија: постоје само вучићевски и анти-вучићевски медији (facebookreporter.org, 15. 3. 2019).
- вучићевски* (прил.) — „Али, није разумео када сам му рекао да нећу престати да пишем о њему, јер се бавим сатиром. И пошто није успео да ме придобије сада ме плује. И то је тако вучићевски“, рекао је Јокановић (uns.org.rs, 18. 7. 2019); Давно је констатовано да се слично сличном радује, па није било ничег неочекиваног у вучићевски кореографисаном дочеку који је прошле седмице у Варшави пољска владајућа партија Право и правда (ПиС) приредила америчком председнику Доналду Трампу (nin.co.rs); Меркел ће му да-

ти бомбоницу и – вратиће се он у Атину – вучићевски заљубљен у протестантизам и штедњу (strateskealternative.rs, 12. 2. 2015).

вучићизам — Ако је систем који је створио Вучић склопљен тако да чак и нечија свекрва очекује да он лично отрчи и убеди снајку да откључа заједничко двориште и да потом, када смири ту породичну гунгулу, седећи између Меркелове и Оланда, преговара о некаквим поглављима, шта нам онда то говори о природи вучићизма? Ком познатом политичком жанру припада таква врста владавине? Можда просвећеном апсолутизму? Или је то бонапартизам са српском душом, када читава колона очајника зна да има шанси само ако чека пред једним шалтером – код Вучићеве последње шансе (politika.rs, 9. 7. 2016); Не стидим се што сам одабрао „митолошку анализу“ као начин да приступим феномену „вучићизма“ као идајничке дементности нашег постојања (srpskistav.com, 22. 1. 2019); Demokrate RTS-u prete jajima zbog „vučićizma“ (...) Za to je direktno odgovoran urednik informativnog programa (...), човек који sprovodi više „vučićizam“ nego sam Vučić i neka очекује demonstracije, pobunu, jaja ispred RTS, ja mu to poručujem (021.rs, 27. 8. 2015); Principijelno mislim da se Vučić ne ruši drugom ličnošću, jer odgovor na „vučićizam“ mora biti politički (srbijaizbori.com, 2020).

вучићизација — Он је додао да је наступила „potpuna vučićizacija“ svih komercijalnih televizija sa nacionalnom frekvencijom, zbog čega odgovornost RTS-a postaje još veća (gerila.rs, 19. 1. 2018); Nama je veći problem Vučićizacija, Dačićizacija, Čedizacija, Tadičićizacija, Miškovičićizacija, Bekoizacija u dve reči, foteljizacija i tajkunizacija Srbije (politika.rs, 5. 8. 2014); Na referendumu im se tamo ozvaničila Vučićizacija Turske (alo.rs, 17. 4. 2017).

вучићијанец — Evo vučićijanca da brani omiljenog opozicionara (srbin.info, 21. 2. 2018); Vučićijanci na aparatima (tv-japan.net).

вучићијански, -а, -о — Stoga predlažem da ukinemo kalendar – Julijanski i Grgurijanski i uvedemo Vučićijanski kalendar u kome obavezno izdvojiti jedan mesec LIMBURG kao mogući termin izvršavanja svih Vučićevih obećanja (dostajebilo.rs, 25. 11. 2016); Zbog datuma za pregovore sa EU / Pored julijanskog, gregorijanskog – / imaćemo i Vučićijanski kalendar (srpskizurnal.com, 19. 6. 2016); Što u prevodu znači da su Vučić i Pahor prijatelji, a ovo je klasično vučićijansko politikanstvo, jer od Slovenačke ljubavi možemo samo da izgubimo deo teritorije (rs.n1info.com, 28. 1. 2019).

вучићијација — Vučićijacija orbanizacije (021.rs, 27. 3. 2018).

вучићист(а) — Боље будиста - него титоиста, *вучићиста*, комуниста (rs.n1info.com, 28. 8. 2017); Све под фирмом „испуњавања услова“ за формирање ловачког удружења званог „Заједница српских општина“ које је - обожавам на то да подсетим вучићисте по професији - према слову светог „Бриселског споразума“ требало да буде формирано пре тачно три године (91. 222.7.144, 14. 2. 2017); Vučićisti oživljavaju avete Miloševićevih olovnih vremena. I predstavljaju ih kao žrtve međunarodnih zavera skupa sa domaćim stranim plaćenicima (info-ks.net, 30. 4. 2019).

ђиласовање — Џиласовање на nevolji Užičana / (...) Ministarstvo energetike, razvoja i životne sredine odbacilo je optužbe Demokratske stranke (DS) da građani Užica već nedeljama nemaju vodu za piće zbog propusta u radu Agencije za za-

štitu životne sredine (vesti.rs, 22. 1. 2014); Da li je sinoćnji napad na Rome u Leskovcu bio nacistički, nacistički feat. Belvil Đilasovanje ili neki socko krimos obračun? (twitter.com, 12. 5. 2019); Đilasovanje mozga. Pala Vlada, dole Stros Kan! (e-novine.com, 7. 8. 2013).

ђиласовац — а. Ђиласовци користе и корона вирус да би напали Вучића (novosti.rs, 10.3.2020); Док Драган Ђилас и његови сарадници из Савеза за Србију јавно говоре да ће предстојеће изборе у Србији бојкотовати на свим нивоима, у општинама у којима ђиласовци држе власт увелико се припремају за излазак на биралишта (govogisrbija.rs, 2020); б. Ђиласовци уз салве увреда појурили да бију Весића (srbin.info, 15. 10. 2019); Lideri Saveza za Srbiju na čelu sa Draganom Đilasom, Boškom Obradovićem i Vukom Jeremićem najavili su da će se protest „1 od 5 miliona“ održati i danas. Na Terazijama se skupilo Đilasovaca manje nego kad se kod česme menjaju sličice (rtvpancevo.rs, 27. 4. 2019); Присталице лидера Савеза за Србију Драгана Ђиласа напале су током вечерашњег протеста левичарску групу Маркс 21 / Ђиласовци су напали окупљену групу, а после вербалне расправе дошло је до физичког насиља (nedeljnikafera.net, 2. 2. 2019);

6. ПРЕФИКСАЛНА ТВОРБА

Само два неологизма образована су префиксацијом: *Супервучић* и *Суперђилас*. Оба су настала према именици *Супермен*. У неколико цитата директно се указује на везу ова два околионална неологизма са суперјунаком Суперменом. Писање ових неологизама веома је неуједначено. Среће се: *Супервучић*, *супервучић*, *СуперВучић*, *суперВучић*, *Супер-Вучић*, *супер-Вучић* и *Супер Вучић*.

Супервучић — То је podtekst SUPERPUTINA!, sve ostalo je propagandna nadgradnja koja Putina pozicionira kao apsolutnog vladara kosmosa (...). SUPERVUČIĆ! je derivat ovog propagandnog kulta (...) Aleksandru Vučiću, nekadašnjem premijeru a današnjem predsedniku i premijeru Srbije, ideja o natčoveku bila je oduvek bliska (pescanik.net, 11. 12. 2017); Видимо да у костиму лети изнад Србије и помаже онима који су поново поплавлени. СуперВучић постаје бренд Србије (srbin.info, 8. 3. 2016); Verujem da bi 90% vas koji ste protiv supermenskih akcija svršavali da je supertadić, superradulović ili ne znam ko još ima na mestu supervučića (elitemadzone.org, 16. 5. 2014).

Суперђилас — Samo uјedinjen narod se može samostalno izbaviti iz nesreće. Nikakav super-Vučić niti super-Đilas ne može. Svi ti supermeni nas razdvajaju kao narod (politika.rs, 5. 2. 2019); SuperĐilas !! Licemer i baraba !! (arhiva.vesti-online.com, 8. 3. 2012).

7. КОНТАМИНАЦИЈА (СЛИВАЊЕ, ТЕЛЕСКОПИЈА)

Контаминација (срп. *сливање, телескопија*; енгл. *portmanteau-words, blends, telescoped words, blendings, fusions*; фр. *croisement de mots, emboîtement de mots, télescopeage de mots*; рус. *слияние, стяжение, вставочное словообразование, слова-слитки, слова-портмоне, телескопные слова, контаминация, гибридизация*) јесте начин грађења речи при којем нова реч настаје спајањем пуне основе полазне речи са крњом основом друге речи или спајањем двеју крњих основа полазних речи. Контаминацијом се образују првенствено околионализми. Случајеви када резултати контаминације имају нормативни карактер, релативно су ретки у стандардном језику. Значење нове речи садржи потпуно или делимично значење компоненти које улазе у њену структуру. Постоји више типова контаминације [в. ОТАШЕВИЋ 2008а и тамо наведену литературу; велики број примера наводи се у БУГАРСКИ 2013 и БУГАРСКИ 2014; в. и ЛАЛИЋ-КРСТИН 2014].

Обе ексцерпирани сливенице имају изразито околионални карактер. Језичка игра је овде облик језичке агресије.

Околионализам *Ѕикиликс* настао је спајањем надимка Драгана Ѕиласа који се користи у медијима, обично онима који му нису наклоњени, (*Ѕики*) и назива међународне непрофитне организације која је позната по објављивању тајних докумената (*Ѕикиликс*).

Ѕикиликс — AFERA ĐIKILIKS: Kako je građanin Đilas postao Đitler! (vesti.rs, 26. 1. 2013), Afera „Đikiliks“ / Da bi prikrio umešanost u brojne afere, lider DS najviše se žali na to što je u Kuriru označen kao Đitler (transparentnost.org, 26.1.2013), AFERA „ĐIKILIKS“: Dragane, dali smo za tvoju kuću 1.000.000 € (republika.rs, 25. 12. 2018); Srpski telegraf donosi serijal pod nazivom „Đikiliks“ i piše „kako je Đilas kupovao vile od milionera“ ([195.250.98.85:800/dan-asnje-novine](https://www.dan-asnje-novine.com/195.250.98.85:800/dan-asnje-novine), 25. 12. 2018).

Околионализам *Ѕитлер* комбинација је презимена *Ѕилас* и *Хитлер*.

Ѕитлер — Mislio sam svojevremeno da su novinari preterali kada su mu nadenuli nadimak Đitler. Sad vidim da mu savršeno pristaje. To što Đilas radi jeste čist fašizam, jer samo u fašističkim zemljama novinare hapse i šalju na robiju zbog izrečenog stava i objavljene informacije (informer.rs, 15. 10. 2018); Gradonačelnika Beograda i predsednika DS Dragana Đilasa izgleda najviše boli nadimak Đitler, ali tu kovanicu, za koju on krivi Kurir, nije izmislio naš list, već ga je tako prozvao narod, to jest izraz je nastao na društvenim mrežama (...) Mnogi svetski po-

litičari neuporedivo značajniji od Đilasa bili [su]¹⁵ poređeni s Hitlerom, Staljinom, ali im to nije smetalo. Grčki mediji su nemačku kancelarku Angelu Merkel poredili s Hitlerom, a britanski magazin Nju stejtsmen poredio ju je sa iranskim predsednikom Ahmadinežadom i severnokorejskim liderom Kim Džong Unom (kurir.rs, 26. 1. 2013); Ko bi, zbilja, bio KO-Koštica, ako je već „Đitler“ (oficijelno: „Điki Mafija“) danas, ono što je Đinđić bio 2000, tj. glavni menadžer i neformalni lider opozicije? (...) Kako sada da im objasnim da nije Đitler krenuo sa promocijom svoga kuma (direktno.rs, 10. 2. 2020).

8. ЗАКЉУЧАК

Највећи број узуалних неологизама грађен је суфиксацијом и префиксално-суфиксалном творбом. Слагање је чешће код околионалних неологизама. Сви контаминати су околионализми.

Већина деантропонимних неологизама има изразито поларизоване конотације и аксиолошке компоненте – или крајње негативне или крајње позитивне. Језичка игра обично је вид језичке агресије.

ЛИТЕРАТУРА

- АВАКОВА И ГОНЧАРОВА 2014: Лина Аркадјевна Авакова, Викторија Аркадјевна Гончарова, „Сопоставителни анализ граматических особенностей новообразований с элементом анти-/ anti в русском и английском языках“. *Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2: Филология и искусствоведение*, № 3 (145), Майкоп, стр. 17–23. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sopostavitelnyy-analiz-grammaticheskikh-osobennostey-novoobrazovaniy-s-elementom-anti-anti-v-russkom-i-angliyskom-yazykah> [датум приступа: 08.03.2020].
- БАБИЋ 1986: Stjepan Babić, *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku : Nacrt za gramatiku*. Zagreb: JAZU.
- БЛАГОЕВА 2007: Диана Благоева, „Деантропонимни съществителни в най-новата българската лексика“, у: *Научни приноси в памет на професор Константин Попов. Материали от Научната конференция „100 години от рождението на проф. К. Попов“*, София, 29-30 ноември 2007 г. Велико Търново: Знак '94, стр. 71–80.
- БУГАРСКИ 2013: *Sarmagedon u Mesopotamiji*. Beograd: Biblioteka XX vek, Knjižara Krug.

¹⁵ Реч између две угласте заграде премештена је из дела реченице који, због скраћивања, није наведен у овде објављеном цитату а неопходна је да би реченица била у складу с граматиком.

- БУГАРСКИ 2014: *Putopis po sećanju*. Beograd: Biblioteka XX vek, Knjižara Krug.
- ВИДАНОВ 2014: Е. Ю. Виданов, „Семантический и деривационный потенциал ключевых слов эпохи, или страсти по олимпиаде“. *Уральский филологический вестник. Серия: Психолингвистика в образовании*, № 2, Екатеринбург, стр. 85–91.
- ВОРШИЧ 2011: Ines Voršič, Prevzeto priponsko obrazilo -i(j)ada v slovenski tvorbeno ustaljeni in potencialni leksiki. *Jezikoslovni zapiski*, № 17, str. 89–101. https://pdfs.semanticscholar.org/0321/e8e64700bc1f61f7101dbb139c1631facf4-a.pdf?_ga=2.154625272.1560751967.1586211250-2127392648.1586211250 [датум приступа: 4.3.2020]
- ВОРШИЧ 2013: Ines Voršič, *Sistemska in nesistemska leksikalna tvorba v novejšem besedju slovenskega jezika*. Doktorska disertacija. Maribor: Filozofska fakulteta.
- ГРУЗДЕВА 2011: Н.В. Груздева, „Понятие суффиксоидов“, у: Е. Н. Ильина (ред.), *Слово и текст в культурном сознании эпохи : Сборник научных трудов*. Вологда: Вологодский государственный педагогический университет, Департамент образования Вологодской области, стр. 224–227.
- ДЕНГЕОВА 2010: Zuzana Děngeová, „Nové lexikální jednotky motivované jmény českých politiků“. *Bohemistika*, № 3, Praha, str. 167–186.
- ДЕНГЕОВА 2011: Zuzana Děngeová, *Nové lexikální jevy v politické publicistice (New lexical units in political publicism)*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Katedra českého jazyka. <https://is.cuni.cz> > webapps > zzp > downloads [датум приступа: 11. 3. 2020]
- ЕМЧУРА 2017: Наталя Ємчура, „Неологізми в чеській суспільно-політичній лексиці: кількісні і якісні характеристики“. *Мова і суспільство*, № 8, стр. 113–119.
- ЖДАНОВА 2019: Е.А. Жданова, „Словообразовательные неологизмы рубежа XX–XXI веков, созданные на базе имен собственных“, у: Н.А. Воскресенская (ред.), *Языки и культуры: функционально-коммуникативный и лингвопрагматический аспекты: Сборник статей по материалам международной научно-практической конференции, посвященной памяти С.Г. Стерлигова, Нижний Новгород, 26–27 апреля 2019 года*. Нижний Новгород: Нижегородский госуниверситет им. Н.И. Лобачевского, стр. 43–47.
- ЗАМАЛЬДИНОВ 2019: Владислав Евгеньевич Замальдинов, „Новообразования как источник пополнения спортивного антропонимикона“. *Знак : проблемное поле медиаобразования*, № 1 (31), стр. 166–170. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/novoobrazovaniya-kak-istochnik-popolneniya-sportivnogo-antropnimikona> [датум приступа: 08.03.2020].
- ЗЕМСКА 2002: Е. А Земская (ред.), *Русский язык конца XX столетия (1985-1995)*. Москва: Языки русской культуры.
- ИЛЬАСОВА 2014: С. В. Ильасова, „Ключевые слова-маркеры эпохи как объект языковой игры (на материале языка российских СМИ)“. *Грани познания*, № 1, Волгоград, стр. 60–62.

- КАТЕРМИНА 2018: Вероника Викторовна Катермина, „Имя собственное в различных типах дискурса (на материале английских неологизмов)“. *Вестник Северного (Арктического) федерального университета. Гуманитарные и социальные науки*, № 3, Архангельск, стр. 83–89.
- КЕ 2008: Јан Ке, „Окказионализмы, образованные на основе собственных имен, и их лингвокультурная ценность“. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*, Тамбов: Грамота, 1 (1): в 2-х ч. Ч. II. стр. 166–168.
- КЛАЈН 2002: Иван Клајн, *Творба речи у савременом српском језику : Први део : Слагање и префиксација*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Матица српска – Институт за српски језик САНУ.
- КЛАЈН 2003: Иван Клајн, *Творба речи у савременом српском језику : Други део : Суфиксација и конверзија*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Матица српска – Институт за српски језик САНУ.
- КРИЛОВА 2013: М.Н. Крылова, „Эти непослушные суффиксы: сложные вопросы морфемного анализа“. *Гуманитарные научные исследования*, № 7 [Электронски извор]. URL: <http://human.snauka.ru/2013/07/3605> [датум приступа: 4.3.2020].
- КУБИЧКОВА 2016: Tereza Kubíčková, *Výrazy motivované jmény představitelů současné politické scény (od roku 2011) – formální a funkční analýza : The Expressions motivated by the names of current political figures (since 2011) – formal and functional analysis*. Magisterská diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra bohemistiky. [датум приступа: 4.3.2020].
- ЛАЛИЋ-КРСТИН 2014: Gordana Lalić-Krstin, „Употреба сливеница у српском политичком дискурсу“, у: *Језици и културе у времену и простору IV/2 : Тематски зборник*. Нови Сад: Филозофски факултет, стр. 355–366.
- ЛИТВИН 2013: О. В. Литвин, „Имя собственное как производящая база неологизмов (на материале текстов СМИ)“. *Мова*, № 19, стр. 131–134.
- МАКИШОВА 2010: Ana Makišova, „O novim leksemama u jeziku sa sufiksima -iáda/-ijada“, *Славистика*, № XIV, Београд, стр.160–165.
- МАРТИНЦОВА 2003: Olga Martinčová, „Propria v neologické slovo tvorbě“. у: A. Rangelova, Z. Tichá (red.), *Dynamika a inovace v češtině a bulharštině (90. léta 20. století)*. Sborník příspěvků. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, str. 19–25.
- МИХАЛЕЦ 2018: Vít Michalec, „Depropriální neologismy tvořené z příjmení“, у: Диана Благоева, Сия Колковска, Михаела Лишкова (ред.), *Проблеми на неологизмата в славянските езици*. София: Българска академия на науките, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, стр. 153–162. https://ziladoc.com/download/depriorialni-neologismy-tvoene-z-prijmeni_pdf [Датум приступа: 5.3.2020].
- ОТАШЕВИЋ 1993: Ђорђе Оташевић, „Разграничење окказионализама и неологизама“. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, № 23/2, Београд, 251–255.
- ОТАШЕВИЋ 2008а: Ђорђе Оташевић, *Нове речи и значења у савременом стандардном српском језику : Лингвистички аспект*. Београд: Алма.

- ПОПОВА 2017: Любовь Александровна Попова, „Ключевые слова современности: проблема термина“. *Ученые записки Петрозаводского государственного университета*, № 5 (166), Петрозаводск, стр. 93–97.
- РАДОВИЋ ТЕШИЋ 2008: „Структура актуелних неологизама у српском језику“. *Научни састанак слависта у Вукове дане : Граматика и лексика – дескриптивни и нормативни приступ*, № 37/1, Београд, стр. 361–369.
- РАДЧЕНКО 2009: М. Радченко, „Словообразовательные неологизмы в современном русском и хорватском языках“. *Вестник Волгоградского государственного университета, Серия 2, Языкознание*, № 2 (10), Волгоград, стр. 140–144.
- РУСАКОВА 2011: О.В. Русакова, „Суффиксоиды и суффиксы в сопоставительном аспекте“, у: *Университет XXI века : научное измерение : Материалы научной конференции профессорско-преподавательского состава, аспирантов, магистрантов и соискателей ТГПУ им. Л.Н. Толстого*. Тула: Тульский государственный педагогический университет им. Л. Н. Толстого, стр. 253–260.
- СДОБНОВА 2017: Ю. Н. Сдобнова, „К вопросу семантико-стилистических и функциональных особенностей эпонимных неологизмов во французском политическом дискурсе на материале СМИ“. у: *Романистика в эпоху полилингвизма*. Москва: Московский государственный лингвистический университет, стр. 453–459.
- ТИРТОВА 1984: Галина Павловна Тиртова, *Интернациональные суффиксы в словообразовательной системе существительных сербохорватского литературного языка* : Кандидатская диссертация. Москва: филологический факультет МГУ им. М.В. Ломоносова.
- ТИРТОВА 1990: Галина Тиртова, „Још једном о творбеном статусу именица банднодром, ракетодром“. *Наш језик н. с.*, № XVIII/4–5, Београд, стр. 309–312.
- ТРИФОНОВА 2013: Ђорданка Трифонова (София), „Депроприални апелативи неологизми в сџвременниа български и чешки език – теоретични и лексикографски проблеми“, у: Диана Благоева, Сия Колковска, Михаела Лишкова (ред.), *Проблеми на неологията в славянските езици*. София: Българска академия на науките, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, стр. 119–152.
- ШМЕЛЪОВА 2009: Т. В. Шмелева, „Кризис как ключевое слово текущего момента“. *Политическая лингвистика*, № 2 (28). Екатеринбург, стр. 63–67. <http://politlinguist.ru/materials/pl/28.pdf> [датум приступа: 14. 2. 2020].

РЕЧНИЦИ

- КЛАЈН 1992: Иван Клајн, *Речник нових речи*. Нови Сад: Матица српска.
- ОТАШЕВИЋ 1999: Ђорђе Оташевић, *Речник нових и незабележених речи*. Београд: Енигматски савез Србије.

- ОТАШЕВИЋ 2004: Ђорђе Оташевић, *Велики речник нових и незабележених речи 1*. Београд: Алма.
- ОТАШЕВИЋ 2008б: Ђорђе Оташевић, *Речник нових и незабележених речи (саже-то издање)*. Београд: Алма.
- РЕЧНИК МС 2007: *Речник српскога језика*. Нови Сад: Матица српска.
- РЕЧНИК САНУ: *Речник српскохрватског књижевног и народног језика, I–XVIII*. Београд: Институт за српски језик САНУ, 1959–.
- ЋИРИЛОВ 1982: Jovan Ćirilov, *Rečnik novih reči : Reči, izrazi i značenja nastali u srpskohrvatskom jeziku posle drugog svetskog rata*. Beograd: Narodna knjiga.
- ЋИРИЛОВ 1991: Jovan Ćirilov, *Novi rečnik novih reči : Reči, izrazi i značenja preuzeti iz drugih jezika ili nastali u srpskohrvatskom jeziku posle drugog svetskog rata*. Beograd: Bata.

Ђорђе Оташевић

СЛОВООБРАЗОВАНИЕ ДЕАНТРОПОНИМНЫХ ПОЛИТИЧЕСКИХ
НЕОЛОГИЗМОВ
(ОТ ФАМИЛИИ ВУЧИЧ И ДЖИЛАС)

Резюме

В статье анализируются новые слова в которых в основе фамилии *Вучич* и *Джилас*: *антивучићев*, -а, -о, *антивучићевски*, -а, -о, *антивучићевски* (прил.), *антивучићевство*, *антивучићизам*, *Вучићград*, *вучићевање*, *вучићева-ти*, *вучићевац** (семантички неологизам), *Вучићевац*, *вучићевизација*, *вучићев-ка*, *Вучићево*, *вучићевски*, -а, -о, *вучићевски* (прил.), *вучићизам*, *вучићизација*, *вучићијада*, *Вучићијана*, *вучићијанац*, *вучићијански*, -а, -о, *вучићијација*, *вучи-ћитис*, *вучићист(а)*, *Вучићланд*, *Вучићленд*, *вучићобојажљив*, -а, -о, *вучићоза*, *вучићоид*, *вучићоидни*, -а, -о, *вучићојебина*, *вучићократија*, *вучићолог*, *вучићо-логија*, *вучићолошки* (прил.), *вучићолуб*, *вучићолубље*, *вучићански*, -а, -о, *вучићаст*, -а, -о, *вучићоман*, *вучићоманија*, *вучићомер*, *вучићопоклонство*, *вучи-ћофил*, *вучићофилија*, *вучићофоб*, *вучићофобија*, *вучићохулити*, *вучићоугодан*, -дна, -дно, *Вучићстан*, *контравучићевски*, -а, -о, *контравучићевски* (прил.), *невучићевац*, *невучићевски*, -а, -о, *послевучићевски*, -а, -о, *поствучићевски*, -а, -о, *превучићевски*, -а, -о, *предвучићевски*, -а, -о, *провучићевски*, -а, -о, *провучи-ћевски* (прил.), *противвучићевски*, -а, -о; *антићиласовски*, -а, -о, *антићиласов-ски* (прил.), *Ђикиликс*, *ћиласизам**, *ћиласизација**, *ћиласитис*, *ћиласијада*, *Ђи-ласленд*, *ћиласовање*, *ћиласовац*, *ћиласовка*, *ћиласовски**, -а, -о, *ћиласовски** (прил.), *ћиласовитина**, *ћиласоид*, *ћиласоидни*, -а, -о, *ћиласопатија*, *ћиласо-*

фобија, Биластаун, Битлер, контрађиласовски, -а, -о, постђиласовски, -а, -о, прођиласовски, -а, -о.

Узуалне неологизми чаше всего образуются суффиксальним и префиксально-суффиксальним способом. Словосложение является чаще у окказиональных неологизмов. Все перечисленные здесь телескопные слова – окказионализми. Большинство из этих неологизмов имеют сильно поляризованные коннотации и аксиологические компоненты – либо крайне негативные, либо крайне позитивные. Языковая игра обычно является формой языковой агрессии.

Ключевые слова: сербский язык, неологизмы, антропонимы, политическая лексика, фамилия, Вучич, Джилас